

**R. P. Francisci Svarez Granatensis, E Societate Iesv
Doctoris Theologi; Et In Conimbricensi Academia
Sacrarvm Litterarvm Olim Primarii Professoris Emeriti De
Divina Gratia Pars ...**

Continens Prolegomena sex, & duos priores libros De Necessitate Divinæ
Gratiæ Ad Honesta Opera

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, 1620

Cap. III. Vtrùm status innocentiae, seu originalis iustitiæ vltra statum puræ,
& integræ naturæ aliquid agat?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94086](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94086)

Prima, & secunda probationi satisfi.

spondetur, debitum quidem esse unicuique naturæ principium, & concursus consentaneum actibus naturalibus, non tamen esse debitum, ut tollantur omnia impedimenta, quæ ex aliarum causarum communi cursu accidere possunt. Vnde ad alteram probationem respondetur, negando sequelam, nam licet ex illo intrinseco defectu naturæ contingat sequi peccatum, non potest Deo attribui, quia illa occasio merè naturalis est; consummatio autem culpæ semper est voluntaria, & libera proximo operanti, à Deo autem non est intenta, sed iussu permessa, quia non tenetur omnes defectus creaturarum supplere, aut impedire. Ideoque merito dixit Augustinus 1. Retrahit. capit. nono, licet ignorantia, & difficultas essent à principio in natura, non ideo Deum culpandum, sed laudandum fuisse. Eo vel maxime, quod homo sic institutus cum solis auxiliis naturæ debitis, interdum, ac sæpè posset honestè operari, licet non semper, ut libro sequenti dicam. Quia verò per donum integritatis, quando datur, natura ipsa iuuatur, & aptior redditur ad ipsas naturales actiones perficiendas; ideo homo quando tale donum semel acceptum peccando amittit, dicitur fuisse in naturalibus læsa, ut cum Beda Theologiloquuntur, & infra explicabimus.

15.
Solutio brevis confirmatio.

Ad ultimam autem confirmationem, quæ attingit difficultatem, quomodo posset homo in puris naturalibus conditus naturalem beatitudinem assequi? non possumus hoc loco ex professo satisfacere, nam pertinet ad materiam de Beatitudine 1. 2. quæstione quinta, & ideo breuiter dico, integritatem naturæ non fuisse medium simpliciter necessarium ad naturalem beatitudinem consequendam. Nam in primis in anima separata posset beatitudo illa obtineri ab aliquibus, qui in hac vita non peccarent, ut maxime essent, qui ante vsum rationis decederent. Pro adultis verò in hac vita peccantibus posset Deus modum aliquem illi statui proportionatum, quo à culpabiliterarentur, statuere, ut attingi in materia de Penitentia, & in discursu præsentis libri iterum occurreret. Denique posset etiam Deus tunc iuuare homines ad non peccandum per moralia auxilia non attingentia supernaturalem ordinem. Quod si tunc ita legere DEVS cum humana natura, non proprie extraheret illam ultra statum puræ naturæ, quia neque ordinaret illam ad finem supernaturalem, neque propriam gratiam illi donaret, quia hæc non reputatur talis, nisi in ordine ad veram sanctitatem, & supernaturalem beatitudinem obtinendam, nec denique daret illi integritatem naturæ, ut dixi. Illa igitur esset quædam moralis providentia consentanea naturæ rationali, quæ mutabilis est non solum physice, sed etiam moraliter. Neque posset dici illa providentia debita ex parte ipsius naturæ, sed solum veluti ex naturali misericordia Dei, quia talis natura esset indigens, & omnino diuinæ Sapientia, ac liberalitati consentaneum esset, ut illi prouideret. Atque hinc posset definiri alia quæstio de statu puræ naturæ in ordine ad auxilia gratiæ ad operationem honestam aliquando perficiendam: quæ pendet ex dicendis in libro sequenti, & ideo breuiter in sequenti capite illam expediemus, grauiorem disputationem in librum sequentem omittendo.

C A P V T III.

Verum status innocentia, seu originalis iustitia, ultra statum puræ, & integræ naturæ aliquid addat?

1.
Varij modi assignandi discrimen

Explicuimus, quomodo status integræ naturæ à statu puræ naturæ differat, nunc ad perfectam eiusdem status cognitionem, oportet de iustitia originali aliquid dicere, & illam cum integritate naturæ

comparare. Suppono autem statum innocentia, & originalis iustitia iuxta visitatam horum verborum naturalem iustitia significationem, eundem esse, ut mox declarabo. De comparatione autem illius ad statum integritæ naturæ videtur esse aliqua controuersia inter Theologos. Aliqui enim non distinguunt statum integritæ naturæ ab statu innocentia, vel originalis iustitia, ut constat ex D. Thoma 1. 2. quæst. 109. art. 1. & 2. & Soto libro 1. de Natur. & grat. capit. 5. & 6. quem alij sequuntur. Alij verò distinguunt hos status dicunt, statum originalis iustitia solum addere ultra naturam integram, pactum, & promissionem Dei transfundendi in posteros donum illud integritatis naturæ, si primus homo, qui illud recipit, illud peccando non amitteret. Ita ut status ille dicatur integritæ naturæ respectu cuiuscunque personæ cum ea perfectione condita, etiam si pro statum illud donum accipiat, originalis vero iustitia dicatur solum quando datur veluti pro toto genere, seu per originem transfundenda, si per primum recipientem non steterit. Sed hæc differentia parua est, & valde extrinseca, nam in ordine ad effectus privilegium (ut sic dicam) idem est, & solum differt in ordine ad subiecta quibus conceditur; secundum quam duplicem habitudinem, seu considerationem, potest quidem integritas naturæ vocari personalis, si pro vna tantum persona datur, ut fuit in Beata Virgine, & potest dici originalis, si pro tota progenie concedatur, proprie autem non dicitur status naturæ, nisi quatenus pro ipsa specie aliquo modo conferatur, saltem sub conditione non peccandi. Hoc autem modo etiam iustitia illa, quam originale vocamus, posset concedi vni personæ pro ipsa tantum, vel simul pro posteritate, & ita nulla relinquitur distinctio, nisi in nomine. Alii ergo Caietan. in dicto articulo 2. distinguunt inter dictos status, quia iustitia originalis addit supra integritatem naturæ indefectibilem ordinem, & corporis sub anima, & inferioris appetitus sub superiori, quandiu superior est subditus Deo. Quod amplius non declarat. Duas tamen videtur in illis verbis includere conditiones status originalis iustitia, vna est, quia solum est datus sub illa conditione, ut solum duraret, quandiu voluntas seruaret debitam subiectionem ad Deum, & in hac non credo differre statum integritæ naturæ, nam hæc etiam data est de facto sub eadem conditione, quantum ad durationem eius: de possibili autem posset Deus verumque statum donare sine tali limitatione. Altera conditio est, quod iustitia originalis includebat indefectibilem ordinem corporis sub anima, quam integritas naturæ non includit. Et differentia vera mihi videtur, longiori tamen declaratione indiget.

Ut ergo rem totam explicem, aduerto in primis duobus modis posse aliquem statum dici innocentia, seu iustitia originalis, quos oportet distinguere, ne propter solam vocum ambiguitatem controuersia oriatur, ut illos distinxit Henric. quodlib. 6. quæst. 11. Primò enim innocentia, ut sic, tantum significat carentiam culpæ, & hoc modo omnis persona à Deo immediatè creata, in statu innocentia creatur, & quia talis innocentia ex tali origine, & emanatione à Deo prouenit, qui non potest esse auctor peccati, ideo innocentia illa dici potest originalis. In hac ergo significatione homo proxime creatus à Deo, siue in natura integra, siue in pura natura dici potest creatus in innocentia originali, & quamdiu non peccauerit, dici potest, in illa innocentia originali stare seu permanere. Eademque innocentia dici potest, quædam originalis iustitia non supernaturalis sed naturalis, quatenus recte ordo, quem natura bene instituta ad suum habet authorem, quandam participationem, seu imaginem iustitiæ præ se fert. Iam vero altiori modo sumitur innocentia, seu iustitia originalis, à qua status innocentia, seu originalis iustitia denominatus est. Per innocentiam enim intelligimus, non

2.
Primus innocentia modus.

Alter excellentius innocentia modus.

non solum carentiam culpæ præteritæ, vel præsentis, sed etiâ futuræ; quantum est ex vi status, qui sub tali conditione, & perfectione consideratur, vt sit aptissimus ad innocentiam seruandam, & secum nullam culpam compatiatur, imo nec defectum aliquem ex his, qui nunc sunt effectus culpæ. Et hic status per antonomasiam vocatur status innocentie, vel etiam dicitur status iustitiæ originalis: iustitiæ quidem, vel quia innocentia est quædam iustitia, vt dixi, vel quia talis status semper suppositi supernaturalis iustitiæ, vt mox dicemus: originalis autem, quia & in ipsa origine conceata fuit cum homine, & quia si homo in illo statu perseverasset, iustitia illa per originem ad posteros dimanasset.

Ad considerandum autem hunc statum in huma-
na natura occasione fumpserunt Theologi ex his,
quæ Deus contulit primo homini à se condito, quæ
in i. p. latius considerantur, hic autem breuiter sup-
ponenda sunt, vt quæstio propostia intelligi, ac de-
niri possit. Dicimus ergo præter perfectiones spiri-
tuales supernaturalis ordinis, quas Deus primo ho-
mini à se creato contulit, & præter scientias natu-
rales, vel alios habitus ordinis naturalis, quos infu-
dit per accidens, seu præternaturalem modum pro-
ductionis, quem postulat, quatuor proprietates alias,
seu prærogativas illi contulisse. Prima est im-
munitas ab errore, seu deceptione, quandiu non
peccaret. Hoc, non vt certum, sed vt probabilis as-
serimus cum D. Thoma. 1. part. q. 94. art. 4. vbi Caiet.
& alij, & nonnulli ex Scholasticis in 2. distinct. 23. vbi
Bonauent. lib. 2. Durand. q. 3. Estque clara sententia
Augustini libro. 2. de Lib. arbit. cap. 18. vbi sic inquit,
Illa est enim peccati pena iustissima, vt qui recte facere cum
posset, noliuit, amittat posse, cum velit: nam sunt vera omni
peccanti anima duo ista pœnalia ignorantia, & difficultas. I-
dem sumitur ex eodem Augustino in Enchirid. cap.
24. Ratio verò reducenda est in dispositionem diui-
næ providentiæ, quæ illum statum cum tanta perfe-
ctione constituit voluit, vt homo penale aliquid nõ
pateretur, prius quam culpam aliquam committer-
et, error autem & deceptio, imò & ignorantia eor-
um, quæ sciri debent, malum quoddam penale est.

4. *Excellentia
2. immuni-
tas à peccato
veniali, &
incompar-
abilitas cum
lethalis.*

Secunda prærogatiua sub eadem probabilitate est, immunitas à culpa veniali, & incompatibilitas cum mortali. Declaratur, quia ille status non tollebatur probabilitatem peccandi mortaliter, vt est de fide certum, & effectus ostendit: non poterat tamen durare cum illo, quia per peccatum mortale amissus erat, & per quodlibet aliud graue amitteretur, vt nunc supponimus, licet aliqui aliud senserint, quibus in i. p. responsum, & satisfactum est. Sic ergo dicimus, statum illum fuisse incompatibilem cum peccato mortali. Per veniale autem non est verisimile, fuisse perdendum illum statum, & ideo probabilius credimus, statum illum fuisse inmutum à culpa veniali, id est, non potuisse hominem sic conditum venialiter peccare, nisi prius peccando mortaliter statum illum amitteret. Quæ est sententia D. Tho. 1.2. q. 89. ar. 3. vbi interpretes, & nonnulli Scholastici in 2. d. 21. Et sumitur ex August. 14. de Ciuit. capit. 10. & sequentibus vsque ad 27. Ratio verò propter dictam prouidentiam diuinam est, quia si homo peccasset venialiter, eo ipso esset dignus aliqua poena; ergo vel omnino amitteret illum felicem statum præter solum peccatum veniale, quod durissimum est, vel durante statu poenalitatem aliquam esset luiturus, quod statui repugnat.

5. Tertium immunitas, est a morte, quia si homo illum
Tertia ex-
cellens im-
mortalis.
 statum non amitteret, non moreretur. Et hæc est ter-
 tia de fide, vt sensit Augustinus. epist. 105. & 106. & de Fide
 ad Pet. capit. 25. & fere in omnibus libris contra Pela-
 gium, qui oppositum errorem docuit, contra quem
 dixit etiam Prosper lib. 1. de Vocat. gent. c. 7. Indetrah-
 ta mortalitas, Inde multiplex corporis animique corruptio.
 In Concilio Mileuit. & Araus. damnatum est, & in Tri-
 dentino sess. 7. Quæ definiunt, mortem esse pœnam

peccati, iuxta comminationem à Deo factam Genesi.
2. Et ideo per peccatum introducta est mors in orbem terrarum, teste Paul. ad Roman. 5. et 1. Corinth.
15. Et explicatur optimè Sapient. 1. ubi hac ratione
dicitur, *Deus mortem non fecit*, quia non fecit peccatum,
per quod solum introducta potuit; ergo status
hominis ante peccatum fuit à morte immunis; ergo
hæc immunitas pertinuit ad statum innocentie, vt
latius D. Thomas 1. p. qu. 97. art. 1. et alij Scholastici in
2. d. 21.

Qui etiam addunt, neque vestigium mortis (vt
fic dicam) fuisse in illo statu, id est, neque dolorem,
neque trititiam, neque passionem aliquam ex his,
quæ malum supponunt. Quæ est quarta præroga-
tiua illius status, non quidem tam certa, sicut præce-
dens, longe tamen probabilior, quâ contraria, vt su-
mi potest ex Augustino locis citatis, & libr. 6. Genes.
ad litteram à cap. 19. & Bernard. serm. 1. de Annuntiata.
& serm. ad milites templi cap. 11. Ratio autem est ea-
dem, quia hæc omnia sunt mala pœnæ, quæ ex sua
Dei ordinatione in natura intellectuali supponunt
culpam. Vnde Eccles. 7. omnes humanæ miseriæ pec-
cato tribuntur, illi autem affectus quacunque ra-
tione affligentes animum, meritò inter humanas mi-
serias computantur. De his autem immunitatibus,
seu effectibus originalis iustitiæ, quomodo, & per
quæ dona fierent, longa est disputatio, sed illa ad pri-
mam partem propriè pertinet, in præsentem autem lo-
co sufficit, quod illi omnes effectus sine aliquo dono
superante naturam fieri non poterant, vt per se ex
sola ipsorum enarratione est manifestum, & ex di-
ctis in duplici præcedenti capite sufficienter probari
potest: nam quæ ibi dicta sunt cum proportione pos-
sunt in præsentem applicari.

His ergo politis, facile est positam questionem
definire, dicendum enim est primò, statum iustitiæ
originalis multum differre à statu puræ naturæ. Pa-
tet, tum quia includit integritatem naturæ, tum et-
iam quia omnes effectus, seu priuilegia numerata
nullo modo possunt dici connaturalia homini; quia
nec ex principijs naturæ oriuntur, heque sunt debita
puræ naturæ, ac inde spectata. Neque in hoc appa-
ret difficultas. Solum inuenio Henricum dicta quæ-
stione vndecima, qui æquiparare voluerit statum
puræ naturæ, & statum iustitiæ originalis in mor-
tis immunitate, quia homo in statu iustitiæ origina-
lis non erat ita immortalis, vt non posset mori, sed
ita vt posset non mori, non peccando, peccando au-
tem fieri posset mortalis: hoc etiam est tribuendum
homini in pura natura, quia non peccando posset
non mori, neque moreretur, si non peccaret, quia
posset pœnam incurere sine culpa. Sed hoc non rectè
dicitur, tum quia licet homo in pura natura existens
non peccaret, posset mori, vel necessariò moreretur,
nisi per aliquod donum, vel providentiam naturæ
non debitam præseruaretur. Neque tunc mors esset
pœna, sed esset defectus quidam naturalis, sicut fa-
mes, & sitis. Tum etiam quia, vt idem Henricus fatetur,
homo relictus in pura natura, non ita posset conse-
quare innocentiam naturalem, quin aliquando graui-
ter caderet, & sic etiam non posset non mori ex vi
naturæ, etiam si ad mortem necessarium esset pecca-
tum. In statu autem iustitiæ originalis confitetur
homo posset nunquam peccare per vires liberi arbi-
trij, recte Anselm. de casu Diaboli c. 2. & dicitur latius
in sequentibus, & ita simpliciter posset non mori ex
vi naturalis iustitiæ. Est ergo in his magna differentia in-
ter vtrumque statum.

Dico secundo. status innocentie, seu originalis iustitie statum integræ naturæ includit, & illi aliqua privilegia superaddit, & ita in ordine ad effectus phy-
sicos multum differunt; in ordine autem ad mora-
lem potestatem bene operandi ferè nihil, aut parum
differunt. Priorem partem docet Caiet. dicta q. 109.
artic. 2. §. *Ad evidentiam*, quem modernis sequuntur.

Et est

Et est clara ex dictis. Constat enim integritatem naturæ, quæ in superioribus explicata est, esse separabilem ab his privilegijs iustitiæ originalis, quæ in hoc capite proposuimus. Imò de facto Beatissima Virgo habuit illam integritatem naturæ per carentiam foeminitis, & tamen non habuit omnia dicta privilegia, nimirum ea, quæ pertinent ad immortalitatem, & ad impossibilitatem poenarum corporalium: quod suo modo etiam in humanitate Christi Domini inuentum est. Et ratio est, quia isti effectus re ipsa distinguuntur, & ideo possunt separari. Vnde etiam ex privilegijs originalis iustitiæ potest vnum, & non aliud communicari, iuxta dispositionem diuinæ prouidentie: & ita potest quis constitui in statu inchoato, vel dimidiato iustitiæ originalis, sine complemento illius, quia nullam inuoluit repugnantiam, & potest habere congruentem rationem, vt in eisdem exemplis Christi, & Virginis videre licet: semper tamen originalis iustitia imò & singula privilegia eius supponunt naturæ integritatem, non quia impossibile sit Deo, hæc privilegia communicare sine integritate naturæ: sed quia hæcenus factum non est, neque attempto conuenienti rerum ordine videtur fieri posse consentaneè ad rerum naturas, & ideo dici potest suo modo impossibile secundum ordinariam legem. Et ita videbimus in sequentibus, neminem, qui non fuerit factus à fomite immunis, præseruatum esse ab omni culpa, etiam veniali, & consequenter nec à corporis mortalitate, & alijs imperfectionibus. Sic ergo constat, statum originalis iustitiæ supponere, seu includere statum integræ naturæ, addere verò prædicta privilegia, & effectus eorum, quos constat esse physicè, & re ipsa diuersos, à sola naturæ integritate, prout supra explicata est.

9. Posterior pars assertionis declaratur in primis ex communi modo loquendi Theologorum, qui de statu naturæ integræ, & originalis iustitiæ, tanquam de vno, frequentius loquuntur, vt patet ex D. Thoma questione 109. Soto, & alijs allegatis. Quod quidem esse non potuit, quia non intellexerunt, illos effectus esse distinctos, & separabiles, sed quia vel considerant omnes esse necessarios ad perfectam naturæ integritatem, & ita illam confundunt cum originali iustitia, quod pertinebit tantum ad vsum vocum, vel quia in ordine ad potestatem moralem operandi bonum, eadem videtur esse ratio vtriusque status, quod magis pertinet ad rem ipsam, & ideo amplius declarandum est. Nam in primis sicut status naturæ integræ præcise spectatus non includit necessariò ordinem ad finem supernaturalem, ita neque status originalis iustitiæ: posset enim Deus omnia dicta privilegia conferre homini non eleuato ad supernaturalem finem, vt per se notum videtur. Deinde sicut in natura integra non posset homo efficere supernaturales actus sine gratia superioris ordinis, ita neque in statu originalis iustitiæ, vt docent Theologi, D. Thomas supra, & alij cum Magistro in 2. dist. 29. cap. 1. & in sequentibus videbimus.

10. Et eadem ratione sicut potest esse homo integer dicto modo sine gratia sanctificante, ita etiam posset esse in statu innocentie, seu originalis iustitiæ. Imò ita de facto fuisse censuerunt Theologi allegati capite quinto, decepti tamen sunt, quia si integritas naturæ sine gratia sanctificante communicata non est, vt ostendimus, multo minus originalis iustitia, cum hæc non detur sine integritate naturæ. Denique sicut homo in natura integra potest bene moraliter operari, cauendo omnia peccata, non solum mortalia, sed etiam venialia collectiue, ita idem potest in originali iustitia. Quanquam in hoc potest constitui aliqua differentia, tum secundum maiorem, aut minorem facilitatem: nam hæc videtur esse maior in homine habente omnia privilegia iustitiæ originalis, quia ex parte intellectus, & corporis est melius dispositus, vt ex dictis constat. Tum secundum quandam

ordinem, quia homo in solo statu integræ naturæ existens posset prius venialiter peccare, quam mortaliter, quia nihil haberet, quod illum impediret præternaturaliter, & ex natura rei id non repugnat, & ita posset facilius peccare; homo vero in originali iustitia constitutus, non posset prius venialiter peccare, quam mortaliter, vt supponitur ex speciali dono, & ideo facilius etiam posset non inchoare peccatum. Propter hæc ergo dixi, esse inter hos status parum, aut nullam differentiam quoad moralem potestatem, & ob eandem causam in sequentibus de illis, vt de vno loquemur, quia in ordine ad absolutam gratiæ necessitatem, eandem rationem induunt.

CAPVT IV.

Qualis sit gratiæ status, & quomodo cum alijs coniungi, vel ab eis separari possit?

1. Status gratiæ duobus modis accipitur. Primò largè quatenus naturæ addit solam ordinationem Duo gratiæ ad gratiam internam, seu ad finem eius per sufficiens gratia extrinsecam media, diuina prouidentia præparata: nam status extrinsecus, & intrinsecus. hæc ordinatio gratiæ quædam est, & supernaturale beneficium ratione finis supernaturalis. Est autem gratia extrinseca tantum, quia per se nihil formaliter in homine ponit, licet radix omnis gratiæ intrinsecæ dici possit. Alio autem modo magis proprio dicitur status gratiæ ille, qui per intrinsecam formam inhaerentem personæ, & sanctificantem illam constituitur. Priori modo improprie dicitur ille status gratiæ, quia secundum illum loquendi modum diceretur esse in statu gratiæ, etiam homo ille, qui est in peccato, si ordinatus est ad supernaturalem finem, quod tamen non est in usu, quia status solum dicit extrinsecam ordinationem generalem Dei, & non petit intrinsecam formam, vel perfectionem personæ, quæ ad bene operandum vires præbeat. Proprius autem gratiæ status intrinsecam formam requirit, quam per antonomasiam gratiam sanctificantem appellamus, cum donis, quæ illam consequuntur, de quibus postea dicemus: sed licet hoc verum sit, nihilominus illa duo membra quasi per analogiam distinguimus, vt propofita questio plenè possit explicari.

2. Comparando igitur priorem modum status ad alios supra numeratos, in primis inuenimus, cum omnibus coniungi posse, præterquam cum natura ordinata ad finem purum. Dixi, omnino puram, quia potest esse pura ab integritate, & à iustitia originali, & donis supernaturalibus gratiæ, & à culpa, & nihilominus esse ordinata ad finem supernaturalem per alia media, seu auxilia diuinitus præparata, licet nondum sint collata, quia in hoc nulla est repugnantia. De facto autem nunquam ita inuenta est, vt ex dictis facile constare potest, & magis ex sequentibus patebit. At verò in alijs omnibus statibus humanæ naturæ inueniri potest hæc eleuatio, & de facto inuenitur in statu viæ. Quia & homo in natura integra ordinatus fuit ad illum finem, & post lapsum non amisit illam habitudinem, & ideo medium redemptionis, quo posset, non obstante communi lapsu, finem illum consequi, Deus illi misericorditer prouidit. Et inde est, vt dicebam, vt homo lapsus, etiam dum iacet sub peccato, illum statum retineat, quia semper potest comparare gratiam, quamdiu in hac vita durat. Deinde manifestum ex dictis est, puram naturam separabilem esse ab hoc statu, quia potuit ad supernaturalem finem non ordinari, vt satis in cap. 3. probatum est. An verò idem dicendum sit de natura integra, vel in originali iustitia constituta videndum superest.

3. In hoc enim puncto aliam inuenio Michaelis Baij propositionem, ordine 21. in qua sic inquit. Humana natura exaltatio, & sublimatio in consortium diuinæ naturæ